



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І  
НАУКИ УКРАЇНИ  
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ  
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ  
УНІВЕРСИТЕТ  
Кафедра економіки,  
менеджменту та комерційної  
діяльності  
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ  
ДИСЦИПЛІНИ



<b>Назва курсу</b>	<b>Галузі українського права</b>
<b>Викладач</b>	Костянтин ФОМІЧОВ, Кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедра економіки, менеджменту та комерційної діяльності Олександр ЩЕЛЬНИК асистент, кафедра економіки, менеджменту та комерційної діяльності
<b>Контактний тел.</b>	+380954050999 +380994540378
<b>E-mail:</b>	Kostyantun_fomichov@ukr.net shchelnik@gmail.com
<b>Обсяг та ознаки дисципліни</b>	Вибіркова дисципліна, змістових модулів – 2. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 5, годин – 150, у т.ч. лекції - 28 годин, практичні заняття – 28 годин, самостійна робота – 94 години. Формат: очний (offline / facetoface) / дистанційний (online). Мова викладання: українська. Рік викладання: 2023-2024 н.р.
<b>Консультації</b>	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger, Telegram за домовленістю.
<b>Пререквізити</b>	враховуючи послідовність накопичення знань та інформації, дисципліна потребує знань та вмінь, отриманих після опанування курсу «Українські студії»

## 1. Мета і завдання дисципліни

**Метою** вивчення навчальної дисципліни «Галузі українського права» є надання здобувачам розуміння та систематизації знань щодо нормативно-правового регулювання різних сфер діяльності. Вона спрямована на розвиток у здобувачів не лише теоретичного розуміння основних положень законів та правил,

але й на засвоєння практичних аспектів їх застосування. Дисципліна також ставить за мету виховання в здобувачів аналітичного та критичного мислення, розвиток їхніх навичок правового аргументування та сприяння формуванню практичних компетенцій, які необхідні для організації управлінської діяльності.

#### **Завдання вивчення дисципліни:**

- вивчення основних законів та нормативно-правових актів, регулюючих вибрану галузь права.
- вивчення ключових джерел та механізмів правового механізму;
- - уміння визначати об'єкт та особливості окремих галузей права;
- аналіз та практична реалізація організаційної діяльності в області права на різних рівнях управління.;
- здатність характеризувати систему права та законодавства України;
- готовність аналізувати особливості організації державної влади в Україні;
- здатність орієнтуватися в системі джерел права України, вміння визначити нормативно-правовий акт, нормами якого регулюються правовідносини в конкретній сфері діяльності.

## **2. Результати навчання**

**У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:**

**ІК.** Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук

### **Загальні компетентності**

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

### **Спеціальні компетентності**

СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту,

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК 13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

### **Програмні результати навчання**

ПРН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

ПРН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

### 3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

Під час організації освітнього процесу в Центральнотехнічному національному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркового навчального дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

### 4. Програма навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Завдання
1	<b>Тема №1 Вступ до правової системи України.</b> Огляд історії та розвитку правової системи України. Сучасна структура правової системи. Основні принципи правової системи України	14	Контрольні запитання, тести, вирішення практичних завдань, групова робота
2	<b>Тема №2 Конституційне право України.</b> Поняття і предмет галузі конституційного права України. Конституційне право як наука. Конституційно-правові норми, конституційно-правові відносини та їх суб'єкти. Джерела конституційного права України. Місце конституційного права в системі права України	18	Контрольні запитання, тести, вирішення практичних завдань, групова робота
3	<b>Тема №3 Адміністративне право.</b> Адміністративне право як галузь права, його місце у правовій системі. Предмет і метод адміністративного права. Система адміністративного права. Адміністративно-правові норми. Джерела адміністративного права.	14	Контрольні запитання, тести, вирішення практичних завдань, групова робота
4	<b>Тема № 4 Трудове право.</b> Поняття та предмет трудового права. Метод трудового права. Принципи трудового права. Джерела трудового права. Система трудового права. Відмежування трудового права від суміжних галузей права.	18	Контрольні запитання, тести, вирішення практичних завдань, групова робота
5	<b>Тема №5 Цивільне право як галузь права.</b> Поняття цивільного права, предмет і метод цивільного права, принципи цивільного права. Джерела цивільного права. Поняття цивільних правовідносин. Цивільно-правові договори.	18	Контрольні запитання, тести, вирішення практичних завдань, групова робота
6	<b>Тема №6 Поняття, предмет, метод сімейного права.</b> Джерела сімейного законодавства. Поняття сімейного права та його місце в системі сучасного права України. Предмет і метод сімейного права. Принципи сімейного права. Джерела сімейного законодавства.	14	Контрольні запитання, тести, вирішення практичних завдань, групова робота

7	<b>Тема № 7 Поняття господарської діяльності та господарського права.</b> Господарські правовідносини. Поняття господарського права, його предмет і методи. Господарська діяльність, її ознаки та види. Господарські правовідносини. Принципи господарювання та їх зміст. Суб'єкти господарських правовідносин та їх види.	18	Контрольні запитання, тести, вирішення практичних завдань, групова робота
8	<b>Тема № 8 Поняття та система кримінального права України.</b> Поняття кримінального права. Завдання, функції та принципи кримінального права. Система кримінального права. Кримінальне право та суміжні галузі права.	12	Контрольні запитання, тести, вирішення практичних завдань, групова робота
9	<b>Тема № 9 Податкове право.</b> Огляд основних принципів та понять податкового права. Види податків та їх особливості. Податкові обов'язки та права суб'єктів господарювання.	12	Контрольні запитання, тести, вирішення практичних завдань, групова робота
10	<b>Тема № 10 Актуальні питання та виклики до правової системи України.</b> Актуальні проблеми та виклики в галузях українського права. Аналіз сучасних тенденцій у розвитку правової системи.	12	Контрольні запитання, тести, вирішення практичних завдань, групова робота
	Разом	150	

## 5. Система оцінювання та вимоги

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимум 100 балів, у тому числі: перший рубіжний контроль – 50 балів, другий рубіжний контроль – 50 балів. По поточному контролю здобувач може набрати бали за активність на лекційних та практичних заняттях, виявлення рівня підготовки здобувачів із зазначеної теми під час опитування, тестування, презентації індивідуальних завдань, вирішення практичних задач та кейсів. Більш детальний розподіл балів відображено в курсі на платформі Moodle.

Критерії оцінки заліку:

- «зараховано» – здобувач вищої освіти має стійкі знання про основні поняття дисципліни, може сформулювати взаємозв'язки між поняттями.

- «не зараховано» – здобувач вищої освіти має значні пропуски в знаннях, не може сформулювати взаємозв'язку між поняттями, що вивчаються в курсі, не має уявлення про більшість основних понять дисципліни, що вивчається.

### Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	<b>A</b>	зараховано
82-89	<b>B</b>	
74-81	<b>C</b>	
64-73	<b>D</b>	
60-63	<b>E</b>	
35-59	<b>FX</b>	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	<b>F</b>	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

## **6.Рекомендовані джерела інформації Основна література**

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року Документ 254к/96-ВР, поточна редакція — Редакція від 01.01.2020, підстава - 27-IX URL: <http://zakon3.rada.gov.ua>
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7.12.1984 р. 8073-Х, Редакція від 20.08.2023 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
3. Кодекс про адміністративне судочинство України від 6.07.2005 р. Документ 2747-IV, чинний, поточна редакція: URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
4. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р Документ 322-08, чинний, поточна редакція — Редакція від 30.07.2023, підстава - 3258-IX URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
5. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р Документ 435-IV, чинний, поточна редакція. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
6. Кримінально-виконавчий кодекс України від 11.07.2003 р. Документ 1129-IV, чинний, поточна редакція — Редакція від 22.07.2023, підстава - 3185-IX URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>
7. Кримінальний кодекс України 05.04.2001 р. Документ 2341-III, чинний, поточна редакція — Редакція від 11.08.2023, підстава - 3233-IX URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
8. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. Документ 436-IV, чинний, поточна редакція. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
9. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 р. Документ 1798-XII, чинний, поточна редакція. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>
10. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. Документ 1618-IV, чинний, поточна редакція. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>
11. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. Документ 4651-VI, чинний, поточна редакція — Редакція від 24.08.2023, підстава - 3341-IX URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
12. Про судоустрій та статус суддів України: Закон України від 02.06.2016 р. Документ 1402-VIII, чинний, поточна редакція — Редакція від 23.12.2022, підстава - 2847-IX, 2808-IX URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2453-17>
13. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві: закон України від 23.12.1993р. Документ 3782-XII, чинний, поточна редакція — Редакція від 20.05.2022, підстава - 2236-IX URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3782-12>
14. Про судову експертизу: закон України від 25.02.1994р. Документ 4038-XII, чинний, поточна редакція — Редакція від 01.01.2023, підстава -

2710-IX, 2716-IX URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>

15. Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину не законними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду: закон України від 01.12.1994р. Документ 266/94-ВР, чинний, поточна редакція — Редакція від 31.03.2023, підстава - 2849-IX URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/266/94-%D0%B2%D1%80>

16. Про Вищий антикорупційний суд: закон України від 07.06.2018р. Документ 2447-VIII, чинний, поточна редакція — Редакція від 31.03.2023, підстава - 2849-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19>

17. Про доступ до судових рішень: закон України від 22.12.2005р. // Документ 3262-IV, чинний, поточна редакція — Редакція від 31.03.2023, підстава - 2849-IX URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3262-15>

18. Про Вищу раду правосуддя: закон України від 21.12.2016р. Документ 1798-VIII, чинний, поточна редакція — Редакція від 07.05.2022, підстава - 1780-IX URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/22/98-%D0%B2%D1%80>

19. Про міжнародні договори України: закон України від 29.06.2004р. Документ 1906-IV, чинний, поточна редакція — Редакція від 15.03.2022, підстава - 2042-IX URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>

20. Про Раду національної безпеки і оборони України: закон України від 05.03.1998р. Документ 183/98-ВР, чинний, поточна редакція — Редакція від 29.07.2023, підстава - 3223-IX URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/183/98-%D0%B2%D1%80>

21. Про прокуратуру: закон України від 11.10.2014 р. Документ 1697-VII, чинний, поточна редакція — Редакція від 09.07.2023, підстава - 2320-IX URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>

22. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: закон України від 5.07.2012 р. Документ 5076-VI, чинний, поточна редакція — Редакція від 03.08.2023, підстава - 3022-IX URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>

23. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України Документ 1698-VII, чинний, поточна редакція — Редакція від 31.03.2023, підстава - 2849-IX. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1698-18>

24. Про очищення влади: Закон України Документ 1682-VII, чинний, поточна редакція — Редакція від 31.03.2023, підстава - 2849-IX URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1682-18>

25. Про національну поліцію: Закон України 2.07.2015 року. Документ 580-VIII, чинний, поточна редакція — Редакція від 02.08.2023, підстава - 3232-IX – URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

26. Про відновлення довіри до судової влади в Україні: Закон України від 08 квітня 2014 р. Документ 1188-VII, чинний, поточна редакція — Редакція від 31.03.2023, підстава - 2849-IX URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1188-18>

27. Про оперативно-розшукову діяльність: закон України від 18.02.1992р. Документ 2135-XII, чинний, поточна редакція — Редакція від 31.03.2023, підстава - 2849-IX URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2135->

28. Про Службу безпеки України: закон України від 25.03.1992р. Документ 2229-ХІІ, чинний, поточна редакція — Редакція від 02.08.2023, підстава - 3232-ІХ URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2229-12>

29. Про нотаріат: закон України від 02.09.1993р. // Електронний ресурс. Документ 3425-ХІІ, чинний, поточна редакція — Редакція від 09.06.2023, підстава - 1892-ІХ URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3425-12>

30. Судові та правоохоронні органи України: навчальний посібник / М. А. Макаров, А. С. Симчук, М. Й. Кулик, Ю. В. Терещенко, С. В. Харченко. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2022. – 656 с.

31. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»: постатейна систематизація окремих правових позицій Верховного Суду: посібник / наук. ред.: І. В. Гловюк, М. І. Пашковський, Д. В. Пономаренко, Ю. В. Жовтан. Одеса : Фенікс, 2020. 424 с.

32. Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліції, К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 336с.

33. Бірюкова А. М. Адвокатура України в умовах глобалізації / А. М. Бірюкова : Акад. адвокатури України. – Київ : Правова єдність : Алерта, 2018. – 423 с

34. Бомаров В. В. Нотаріат : підручник : [для здобувачів, аспірантів, викладачів закл. вищої освіти, наук. працівників, юристів-практиків] / В. В. Комаров, В. В. Баранкова ; М-во освіти і науки України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2019. – 414 с.

35. Іваницький С.О. Теоретичні основи організації адвокатури в Україні: принципи та система: Монографія / С.О. Іваницький. – Київ: Інтерсервіс, 2017. – 800 с.

36. Комарова Т. В. Організація судової системи Європейського Союзу / Т. В. Комарова // Вісник Національної академії правових наук України. – 2018. – Т. 25, № 1. – С. 79-96.

37. Кондар І. В. Особисті немайнові правовідносини: нотаріат, суд, виконавче провадження / І.В. Бондар. – Київ : Правова єдність : Алерта, 2019.– 365 с.

38. Кулешов Д.В. Конституційно-правовий механізм забезпечення незалежності судової влади України / Д. В. Кулешов // Проблеми законності.– 2018. – Вип. 141. – С. 43-53.

39. Ярова Л.В., Матвеєвський О.В. Організація судових та правоохоронних органів України : навч. посіб. Одеса : Фенікс, 2018. – 427 с.

40. Національна поліція України. Законодавство. Роз'яснення. Коментар. – К.: Юрінком Інтер, 2017. – 540с.

41. Національна поліція України. Організаційно-правове забезпечення діяльності. / С. Петков, І. Іванов, М. Лошицький та ін., К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 360с.

42. Подкопаєв С.В. Організація та діяльність прокуратури в Україні: монографія. Харків: Право, 2020. 364 с.

43. Організація адвокатури та адвокатська діяльність : навч. посіб. Для підгот. до комплекс. іспиту / [Назаров І. В. та ін.]; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. Адвокатури. – Харків : Право, 2019. – 351с.

44. Організація судових та правоохоронних органів. Частина 1. Основи судоустрою України - Москвич Л. М., 2018 – 244с.
45. Судові, правоохоронні, контрольно-наглядові та правозахисні органи України : підручник / МВС Украї- ни, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С. М. Гусарова ; [С. М. Гусаров, О. Ю. Салманова, А. Т. Комзюк та ін.]. – Харків, 2020. – 512 с.
46. Судові та правоохоронні органи України : підручник / [М. В. Руденко, Г. С. Рибалко, В. Є. Кривуля ; за ред. М. В. Руденка] ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2018. 311 с..
47. Організація адвокатури та адвокатська діяльність : навч. посіб. Для підгот. до комплекс. іспиту / [Назаров І. В. та ін.]; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. Адвокатури. – Харків : Право, 2019. – 351с.
48. Предместніков О. Г. Основні напрямки діяльності органів юстиції зарубіжних країн / О.Г. Предместніков // Форум права. - 2017. - № 1. - С. 162– 170.
49. Судові та правоохоронні органи України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. / І. Тетарчук, Т. Дяків – Київ: Право, 2019 – 202с.

#### *Допоміжна література*

1. Ромовська З. Українське цивільне право. Договірне право. Академічний курс / З. Ромовська. – Львів: ПАІС, 2020. – 464 с.
2. Вінник О. М. Господарське право: Навч. посіб./ 2-ге вид., змін. та доп. – К.: Правова єдність, 2019. – 766 с.
3. Господарський кодекс України: науково-практ. коментар / За ред. О.І Харитоновна. – Х.: Одиссей, 2017. – 831 с.
4. Завальна Ж.В. Економічна культура в договірному регулюванні суспільних відносин // Форум права. – 2020. – № 3
5. Дзера О.В. Договірне право України. Особлива частина. К., 2020. 896 с.
6. Мічурін Є.О. Техніка складання договорів: Навч.-практ. посіб. – Х.: Юрsvіт, 2016. – 536 с.
7. Договірне право України. Особлива частина : навч. посіб. За ред. Дзери О.В. — К. : Юрінком Інтер, 2018. — 1200 с
8. Науково-практичний Коментар до Господарського кодексу України 2-е видання, перероблене і доповнене / За заг. ред. Г.Л. Знаменського, В.С. Щербини. – К.: Юрінком Інтер, 2018. – 720 с.
9. Підприємницьке право: Підручник / за ред.. О.В. Старцева. – 3-те вид., перероб. і допов. – К.: Істина, 2017. – 864 с.
10. Правове регулювання підприємницької діяльності у сфері торгівлі: зб. Нормативно-правових актів / Упоряд. О.І. Дорошенко. – Д.: Дніпрокнига, 2018.
11. . Право Європейського Союзу: підручник / За ред. Р. А. Петрова. – Харків: Право, 2021.
12. Договірне право України. Загальна частина: навч. посіб. / за ред. Т. В. Боднар, О. В. Дзера, Н. С. Кузнецова [та ін.]. ; за ред. О. В. Дзери. – К. : Юрінком Інтер, 2018. – 896 с.
13. Мілаш В. С. Договірне право: конспект лекцій для здобувачів денної та заочної форм навчання усіх спеціальностей університету / В. С.



Мілаш; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова – Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 80 с.

14. Господарське право: загальна частина : навч. посіб. / кол. авт. [Резворович К. Р., Юнін О. С., Юніна М. П. та ін.]. – Дніпро: Видавець Біла К. О., 2019. – 262 с.

#### *Інформаційні ресурси*

1. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України  
URL: <http://rada.gov.ua/>
2. Єдиний державний реєстр судових рішень URL:  
<http://reyestr.court.gov.ua/>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського  
URL: [www.nbuv.gov.ua](http://www.nbuv.gov.ua)
4. Президент України URL: [www.president.gov.ua](http://www.president.gov.ua)
5. Кабінет Міністрів України URL: [www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua).
6. Нормативні акти України URL: [www.nau.kiev.ua](http://www.nau.kiev.ua).

*Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри ЕМ та КД, Протокол №1 від «28» серпня 2023 р.*